

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/4311

KARAR NO : 2021/9394

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLAMI**

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İZMİR 7. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 26/12/2019

NUMARASI : 2018/594 - 2019/474

DAVACI : MURAT KAYA VEK.AV.SEVDE CANİK

DAVALI : İBRAHİM ALKAN VEK.AV.MURAT TUNALIER

Taraflar arasındaki Tüketici Hakem Heyeti Kararının iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda davanın kabulüne yönelik olarak verilen karara karşı Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulmakla; dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı, 14.01.2013 tarihli gayrimenkul alım-satım komisyon sözleşmesine göre alacaklı olduğu simsarlık ücretinin tahsili amacıyla, davalı hakkında ilamsız icra takibi başlattığını, davalının itiraz ederek takibi durduğunu, bundan sonra ilçe tüketici hakem heyetine başvurarak alacağını talep ettiğini, ancak hakem heyetinin hukuka aykırı olarak alacağın zamanaşımına uğradığından bahisle başvuruyu reddettiğini ileri sürerek; Bayraklı İlçe Tüketici Hakem Heyetinin 27.11.2018 tarihli 58620180002014 sayılı kararının iptaline, 3.186 TL'nin sözleşme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, zamanaşımı süresinin icra takibi başlatılmasıyla kesildiği gerekçesi ile, davacının itirazının kabulüne, Bayraklı İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 11/10/2018 tarih ve 058620180002014 sayılı kararın iptaline, 3.186,00 TL tellallık ücretinin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 21.05.2021 tarihli yazısında; mahkemece isabetli şekilde taraflar arasında 14.01.2013 tarihinde imzalanmış olan simsarlık sözleşmesinden doğan komisyon alacağının beş yıllık zamanaşımına tabi olduğu ve davalı yanca usulüne uygun zamanaşımı definde bulunulmasına rağmen yapılan icra takibi dolayısıyla zamanaşımının kesildiği hususu tespit edilmişse de, tüketici hakem heyeti başvurusunda toplamda 3.186 TL talep edilmiş olmasına rağmen daha önce 2.700TL'lik kısım yönünden zamanaşımının kesildiğinden bahsedilebileceği gözetilmeksizin alacağın tamamı yönünden kabul cihetinde karar verilmiş olmasının hukuka aykırı bulunduğu belirtilerek; kararın 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363.maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Zamanaşımı, alacak hakkını gerçek anlamda sona erdirmez. Kanunda öngörülen zamanaşımı sürelerinin dolmasıyla alacaklının alacağını dava yoluyla takip ve tahsil etme imkanı ortadan kalkar. Borçluya defî hakkı verir.

Simsarlık sözleşmesinden doğan alacaklar için, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun (TBK) 147. maddesinin 5 nolu bendi ile 5 yıllık zamanaşımı süresi öngörülmüştür.

Zamanaşımı, alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar (TBK m.149/1). Kanunun 154.maddesinde zamanaşımını kesen durumlar açıklanmıştır. Hükme göre, borçlunun borcunu ikrar etmesi, faiz ödemesi, kısmi ifada bulunması, rehin vermesi veya kefil göstermesi, alacaklının dava veya defî yoluyla hakeme veya mahkemeye başvurması, icra takibinde bulunması ve iflas masasına başvurması hallerinde zamanaşımı kesilir. Zamanaşımının kesilmesiyle, yeni bir süre başlar (TBK m.156/1).

Somut olayda, taraflar arasında imzalanan 14.01.2013 tarihli "Gayrimenkul Alım-satım Komisyon Sözleşmesi"nin 4. maddesinde taşınmaz satış bedeli olan 90.000 TL üzerinden %3 + KDV simsarlık ücretinin sözleşmenin imzalanması ile ödeneceği öngörülmüştür. Buna göre simsarlık ücret alacağı sözleşmenin imzalandığı anda muaccel hale gelmiştir.

Davacı, 07.11.2014 tarihinde 2.700 TL asıl alacak üzerinden ilamsız icra takibi başlatmış; 17.05.2018 tarihinde ise Bayraklı İlçe Tüketici Hakem Heyetine başvurarak 3.186 TL'nin tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Tüketici hakem heyetinin 11.10.2018 tarihinde alacağın zamanaşımına uğraması nedeniyle başvurunun reddine karar vermesi üzerine, mahkemeye başvurarak tüketici hakem heyeti kararının iptalini istemiş, Mahkemece icra takibi nedeniyle zamanaşımı kesildiği, alacağın zaman aşımına uğramadığı gerekçesiyle hakem heyeti kararının iptaline, 3.186 TL'nin tahsiline karar verilmiştir.

Alacağın icra takibine konulan 2.700 TL lik kısmı için zaman aşımının kesilmiş olduğu tespiti doğru ise de takibe konu edilmeyen ancak tüketici hakem heyeti başvurusunda talep edilen (3.186 TL -2.700 TL) 486 TL lik (KDV miktarına denk gelen) kısım için sözleşmenin yapıldığı tarihten (14.01.2013) tüketici hakem heyetine başvuru tarihine (17.05.2018) kadar simsarlık sözleşmelerinden doğan alacaklar için öngörülen kanuni 5 yıllık zaman aşımı süresi dolmuş olmasına rağmen alacağın tamamı hakkında zamanaşımı süresinin kesildiği kabul edilerek yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının yerinde görülen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının HMK m. 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 30.09.2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/19122

KARAR NO : 2021/6805

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ : İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi

TARİHİ : 09/07/2019

NUMARASI : 2019/1591 E-2019/1116 K

DAVACI - K.DAVALI : Cafer Akpınar vekili Av. Gökhan Güneş

DAVALI-K.DAVACI : Evrim Yörük vekili Av. Hasan İzmirlioğlu

DAHİLİ DAVALI : SGK vekili Av. Olgu Nizamoğlu

İLK DERECE

MAHKEMESİ : Ortaca 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 29/01/2019

NUMARASI : 2013/342 E -2019/42 K

Taraflar arasındaki İlk Derece Mahkemesinde görülen trafik kazasına bağlı maddi ve manevi tazminat davasında verilen davanın kısmen kabulüne ilişkin hüküm hakkında Bölge Adliye Mahkemesi tarafından yapılan istinaf incelemesi sonucunda; kesin olduğundan istinaf yoluna başvuru dilekçesinin miktar yönünden reddine ilişkin karar verildiği, Ortaca 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve miktar itibarıyla kesin olan 29/01/2019 tarihli 2013/342 Esas ve 2019/42 sayılı kararının kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığı'nın 25/05/2021 tarih ve 39152028-153.01-1504-2019-E. 868/14683 sayılı yazısı ile istenilmiş olmakla;

- KARAR-

Davacı vekili asıl davada, 22/12/2011 tarihinde yaya olan müvekkilinin, davalının sürücüsü olduğu aracın çarpması sonucu yaralandığını beyan ederek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 7000,00 TL maddi tazminat ile 15.000,00 TL manevi tazminatın davalıdan tahsilini talep etmiş; tedavi giderlerinin tazmini yönünden SGK yargılama esnasında davaya dahil edilmiştir.

Dahili davalı SGK vekili, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, dahili davalı SGK yönünden davanın kabulü ile 1136 TL tedavi gideri ve 1136 TL üzerinden hesap edilen 77,67 TL harcin anılan davalıdan tahsiline hükmedilmiş; karara karşı dahili davalı SGK vekili tarafından istinaf yoluna başvurulmuş, Bölge Adliye Mahkemesince, karar kesin olduğundan istinaf yoluna başvuru dilekçesinin miktar yönünden reddine karar verilmiş, Ortaca 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve miktar itibarıyla kesin olan 29/01/2019 tarihli 2013/342 Esas ve 2019/42 sayılı kararının kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığı'nın 25/05/2021 tarih ve 39152028-153.01-1504-2019-E. 868/14683 sayılı yazısı ile istenilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363.maddesindeki " (1) İlk Derece Mahkemelerinin ve Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairelerinin kesin olarak verdikleri kararlarla,istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlara karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

(2) Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, karar kanun yararına bozulur. Bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

(3) Bozma kararının bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilir ve Bakanlıkça Resmî Gazetede yayımlanır.

Dosya kapsamından, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un Muafiyetler başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasına göre, dahili davalı Kurum, faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden ilgili kanunlarında yer almamış olsa dahi 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlardan ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetinden muaftır.

Şu halde, anılan Kanun'un 36. maddesine göre; dahili davalı SGK'nın harçtan muaf olduğu gözetilmeden, hakkında kabul edilen miktar üzerinden 77,67 TL harç ile sorumlu tutulması doğru görülmemiş, Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda gösterilen nedenle, Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile; 6100 sayılı HMK'nın 363. maddesi uyarınca Ortaca 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29.01.2019 günlü 2013/342 Esas ve 2019/42 Karar sayılı hükmünün, hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile kanun yararına **BOZULMASINA**; dosyanın gereği yapılmak üzere Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine, 13/10/2021 gününde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLAMI

ESAS NO : 2021/5887

KARAR NO : 2021/9998

MAHKEMESİ : Ankara 44. İş Mahkemesi
TARİHİ : 10/01/2019
NUMARASI : 2016/1242-2019/5
DAVACI : ADEM ARSLAN
DAVALI : PRİZMA YAPI ENDÜSTRİSİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED
ŞİRKETİ ADINA VEKİLİ AVUKAT KAMRAN AKIN SEFERLİ
DAVA TÜRÜ : ALACAK

Davacı Adem Arslan adına Avukat Mehmet Fatih Çalışkan ile davalı Prizma Yapı Endüstrisi San. ve Tic. Ltd. Şirketi adına Avukat Kamran Akın Seferli arasındaki alacak davasına ilişkin Ankara 44. İş Mahkemesince istinaf edilmeksizin kesinleşen 10.01.2019 tarih ve 2016/1242 esas, 2019/5 karar sayılı kararın kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının 21.05.2021 tarihli ve 39152028-153.01-172-2020-E. 803/14602 sayılı ile temyizi ile istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm belgeler okunup dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı vekili,müvekkilinin 16.04.2012 ile 30.05.2016 tarihleri arasında fiilen ve aralıksız olarak davalı işverenlikte idari müdür olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin davalı tarafından haklı bir gerekçe olmaksızın feshedildiğini, haftanın her günü 07.00-18.00 saatleri arasında çalıştığını, yıllık izinlerini hiç kullanmadığını, çalıştığı dört yıl boyunca maaşının ve asgari geçim indirimlerinin ödenmediğini, işe başladığında maaşının net 3.500,00 TL olduğunu, sigortasının sadece 30.04.2015 ile 29.05.2015 tarihleri arasında yatırıldığını belirterek kıdem ve ihbar tazminatı ile birlikte bir kısım işçilik alacaklarının davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili,davacının ortağı ve müdürü olduğu Arsen Yapı Müh.İnş...Ltd. Şti. vasıtası ile müvekkil şirketlere ortaklık anlaşması yaptığını, bu ortaklık ile bazı işlerin birlikte yapıldığını, sonrasında davacının borçları ve hakkında yapılan icra takipleri nedeni ile Arsen YapıLtd. Şti. deki ortakları ile bazı sorunlar yaşadığını, bu nedenle davacının Arsen Yapı...şirketi ile değil bizzat şahsi olarak müvekkil şirketle ortaklık yapmaya başladığını, icra takipleri nedeniyle resmiyette ortak olarak görünmemeyi istediğini,müvekkilinin de bunu kabul ettiğini,sözlü olarak adi ortaklık kurulduğunu,davacının müvekkil şirkete emeğini koyarak ortak olduğunu, taraflar arasında yapılan adi ortaklık anlaşmasına göre davacının %10 kar/zararın ortağı olduğunu, davacının işe başlama tarihi olarak belirttiği tarihinin tarafların ortak olarak girdikleri ve uhdelerinde kalan ilk iş ihalesinin tarihi olduğunu, sonrasında alınan bir ihaleden işin zararla bitme ihtimalinin ortaya çıkması nedeni ile davacının huzursuzluk çıkardığını,hiçbir bildirimde bulunmaksızın işyerini terk ettiğini, davacının hiçbir zaman işçi olarak çalışmadığını,şantiyede duvarcılarla kavga eden davacının şantiyede bulunmasının resmi makamlara açıklanabilmesi için 20-25 günlük sigorta yapıldığını, davacını iddia ettiği gibi müdürü olarak çalışan birinin dört yıl boyunca hiç ücret almadan çalışmasının hayatın olağan akışına uygun olmadığını, davacının banka hesaplarında haciz olması nedeni ile şirketten kaynaklanan ödemelerin başka kişilerin hesaplarına yapıldığını beyanla davanın reddini talep etmiştir.

Mahkemece, yapılan yargılama sonucunda toplanan delillere göre yazılı gerekçe ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararı, kanun yararına bozulması için Adalet Bakanlığı temyiz etmiştir.

Taraflar arasında davacının davalı işyerindeki hizmet süresi konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

İş hukukunda çalışma olgusunu ve hizmet süresini ispat yükü, bunu iddia eden işçiye düşer. Çalışma olgusu her türlü delille kanıtlanabilir. Çalışmanın ispatı konusunda, Sosyal Güvenlik Kurumu ve işyeri kayıtları, özellikle işyerine giriş çıkışı gösteren belgeler, işyeri iç yazışmaları, delil niteliğindedir. Özellikle iddia edilen çalışma döneminde Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarındaki işverenlerin araştırılması ve kayden görünen işverenlerle işçi arasında iş görme ediminin yerine getirilip getirilmediği, kaydın ne şekilde oluştuğu araştırılmalıdır.

İşçinin çalışma olgusunun tespitinde işyerinde veya komşu işyerinde çalışanların tanıklığı önemli olduğu gibi tanık olarak dinlenecek kişinin tanıklığına güveni etkileyebilecek bir durumun olup olmadığı da araştırılmalıdır. Tanıklar belirli bir dönem çalışmışlarsa ve başkaca delil yok ise beyanlarının belirttikleri dönemle sınırlanması gerekir.

Somut olayda, davacı işçi, davalı işveren nezdinde 16.04.2012-30.05.2016 tarihleri arası kesintisiz çalıştığını ancak bu sürenin sadece 30.04.2015-29.05.2015 tarihleri arasında sigortalı olarak gösterildiğini ileri sürmüştür. Davalı ise davacının şirkette işçi olarak çalışmasının bulunmadığını, şantiyede duvar ustaları ile kavga etmesi nedeniyle durumun resmi makamlara yansımaları halinde şantiyede bulunmasına sebep göstermek için 20-25 günlük sigorta girişi yapıldığını savunmuştur. Mahkemece davacının iddia edilen süre ve işverenin tespiti bakımından hizmet tespit davası açması gerektiği kanaatine varıldığını, bu konuda 24.05.2018 tarihli celsede süre verilmesine rağmen davacı tarafca hizmet tespit davası açılmadığını, bu durumda Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre davacının hizmet süresinin belirleneceği gerekçesi ile hizmet süresi kabul edilmiştir.

Mahkemece, davacıya hizmet tespit davası açması için süre verilmiş olmasına rağmen dava açmadığı gerekçesiyle Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre davacının hizmet süresi tespit edilmiş ise de; davacının böyle bir dava açma zorunluluğu bulunmamaktadır. Mahkemece iddia ve savunma çerçevesinde tarafların delilleri toplanarak ispat kurallarına göre değerlendirme yaparak hizmet süresi tespit edilmesi gerekli iken yazılı gerekçe ile karar verilmesi hatalıdır.

Açıklanan nedenlerle, Adalet Bakanlığı'nın Kanun yararına bozma isteminin kabulü gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Adalet Bakanlığı'nın Kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile Ankara 44. İş Mahkemesinin anılan kararının sonuca etkili olmamak üzere Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363/1 maddesi uyarınca Kanun yararına **BOZULMASINA**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363/3. maddesi gereğince gereği yapılmak üzere kararın bir örneğinin ve dosyanın **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 08.06.2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLAMI

ESAS NO : 2021/11105
KARAR NO : 2021/15254

BÖLGE ADLİYE

MAHKEMESİ : Antalya 9. Hukuk Dairesi
TARİHİ : 19/11/2020
NUMARASI : 2020/2131-2020/2703
DAVACI : ABDULLAH ÖZDEMİR ADINA VEKİLİ
AVUKAT SALİH BAHADIR KUZU
DAVALI : CİHAN MEDYA DAĞITIM A.Ş. ADINA VEKİLİ
AVUKAT SELÇUK BAĞCI
DAVA TÜRÜ : KANUN YARARINA BOZMA

İLK DERECE

MAHKEMESİ : ANTALYA 5. İŞ MAHKEMESİ
TARİHİ : 29/01/2020
NUMARASI : 2018/632-2020/81

Davacı Abdullah Özdemir adına Av. Salih Bahadır Kuzu ile davalı Cihan Medya Dağıtım A.Ş. arasındaki davada (Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin davacının istinaf başvurusunun kesinlikten reddine dair 19/11/2020 tarih, 2020/2131 esas, 2020/2703 sayılı kesin nitelikteki kararına göre) Antalya 5. İş Mahkemesi'nin 29/01/2020 tarih, 2018/632 esas ve 2020/2703 sayılı kesin nitelikteki kararının hukuka aykırı olduğu iddiası ile kanun yararına bozulması, Adalet Bakanlığı'nın 20.10.2021 tarih ve 39152028-153.01-273-2021-E. 2050/29506 sayılı yazısı ile talep edilmiş olmakla,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363. maddesindeki ;

"(1) (Değişik: 20/7/2017-7035/33 md.) İlk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına ve bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla kesin olarak verdikleri kararlar ile yine bu sıfatla verdikleri ve temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

(2) Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, karar kanun yararına bozulur. Bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

(3) Bozma kararının bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilir ve Bakanlıkça Resmî Gazetede yayımlanır." hükmü gereği dosyadaki tüm belgeler okunup dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının davalıya ait işyerinde dağıtım elemanı olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin işverence haksız feshi üzerine davalı aleyhine ihbar tazminatı, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücretinin ödenmesi istemi ile ilamsız icra takibi başlattıklarını, davalı tarafından takibe itiraz edildiğini, arabuluculuk sürecinin anlaşamama ile sonuçlandığını beyan ederek itirazın iptali ile takibin devamına, davalı aleyhine icra tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak itirazın kısmen iptali ile takibin devamına, alacak davası yönünden davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

Karara karşı taraflar istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, davalının istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-1 maddesi uyarınca esastan reddine, davacı tarafın istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 352/1-b maddesi uyarınca kesinlik nedeniyle reddine, 7036 sayılı Kanun'un 9. maddesi atfıyla 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-a maddesi uyarınca miktar itibarıyla kesin olmak üzere karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı, kanun yararına bozulması için Adalet Bakanlığı temyiz etmiştir.

Gerekeç:

Kanun yararına temyize konu edilen uyuşmazlık, ıslah dilekçesi ile talep edilen kıdem tazminatı alacağı yönünden dava şartı arabuluculuk yoluna başvurulması gerekliği gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

12.10.2017 tarihli 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun "Dava Şartı Olarak Arabuluculuk" başlığını taşıyan 3 maddesinin birinci fıkrasına göre, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir (m.3/2).

02.06.2018 tarihli ve 30439 (RG) sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Yönetmeliğinin Dava Şartı Olarak Arabuluculuğa Başvuru ile ilgili 23. maddesinde başvurunun dilekçe ile veya bürolarda bulunan formların doldurulması suretiyle yahut elektronik ortamda yapılabileceği belirtilerek başvurunun şekli açıklığa kavuşturulmuştur. İlgili maddede ayrıca arabuluculuk başvurusu sırasında başvurandan, uyuşmazlık konusuna ilişkin hususların açıklanmasının isteneceği düzenlenmiştir. Gerek 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 15. maddesinde, gerekse Yönetmeliğin 25. maddesinde arabuluculuk faaliyetinin ne şekilde yürütüleceği düzenlenmiş olup, arabuluculuk faaliyetinin başvurunun içeriğine göre şekilleneceği konusunda tereddüt bulunmamaktadır. Arabuluculuk faaliyeti sonucunda tarafların uyuşmazlık konusunda anlaşmaları veya kısmen anlaşmaları hâlinde süreç anlaşma son tutanağı ile sonuçlandırılacak yahut bunların haricindeki her durumda taraflar anlaşmamış sayılacağından anlaşmama son tutanağı düzenlenecektir (m.25/6).

Bu yasal düzenlemelere göre somut olay değerlendirilecek olursa, davacının davalı taraf aleyhine kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ile yıllık izin ücreti alacaklarının tahsili için ilamsız icra takibi başlattığı, davalı tarafın takibe itirazı üzerine 7036 sayılı Kanunun 3. maddesine göre arabulucuya başvurulduğu, arabuluculuk faaliyeti sonucunda tarafların anlaşamadığına dair son tutanağın düzenlendiği uyuşmazlık dışıdır. Davacı taraf anlaşmama son tutanağını eklemek suretiyle itirazın iptali davası açmış, ilk derece mahkemesince yapılan yargılama sonucunda itirazın kısmen iptaline karar verilmeyle birlikte, alacak davasının dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilmiştir. Mahkemece ıslaha konu 4.554,80-fark kıdem tazminatı alacağı ile ilgili olarak, arabuluculuğa icra takibine konu alacaklar yönünden başvurulduğu, artırılan alacak yönünden arabuluculuğa başvurulmadığı

gerekçesiyle ret kararı verildiği anlaşılmaktadır. Dosya kapsamındaki anlaşmama tutanağında uyuşmazlığın konusu “işçi işveren uyuşmazlığı (Antalya 10. İcra Md nün 2016/5521 E. sy dosyası ile takip konusu yapılan kıdem tazminatı-ihbar tazminatı-yıllık izin ücreti alacağı kalemlerini ve taleplerini içerir uyuşmazlığa daırdır. İtirazın iptali davası öncesi arabuluculuk başvurusu)” şeklinde belirlenmiştir. Görüşme tutanaklarında yer alan başvuru vekilinin beyanları da aynı doğrultudadır.

Mahkemece arabuluculuk tutanağının itirazın iptali davasına konu edilen alacaklar ile ilgili olduğu, ıslaha konu kıdem tazminatı yönünden arabuluculuk şartının gerçekleşmediği sonucuna varılmış ise de, itirazın iptali davasına konu alacak kalemleri arasında kıdem tazminatının da bulunduğu dosya kapsamındaki belgelerden tespit edilmektedir. Kanunda tarafların ‘uyuşmazlık’ konusunda anlaşmaları yahut anlaşamamalarından söz edilmekte olup, somut olayda taraflar arasındaki uyuşmazlığın “kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve yıllık izin ücreti alacaklarının ödenmemesinden” kaynaklandığı açıktır. Burada tartışılması gereken husus, itirazın iptali davasına konu kıdem tazminatı alacağı için arabuluculuğa başvurulmuş olması halinde, bu alacağın ıslahı öncesinde arabuluculuğa başvurulmasının gerekip gerekmediğidir.

Yukarıda da ifade edildiği gibi, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı talebiyle açılan davalarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. İş yargılamasına konu kısmi davalar ile ilgili olarak, dava öncesinde arabuluculuk şartının gerçekleştirilmiş olması kaydıyla, kısmi ıslaha konu edilen alacaklar yönünden ayrıca arabuluculuğa başvurulmasına gerek bulunmamaktadır (F. Uşan/E. Erdoğan/C.Erdogan, Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemesi Kararları Işığında Bireysel İş Hukuku ve İş Yargılaması, Eylül 2021, Ankara, 366). Diğer taraftan itirazın iptali davasında dava konusunun ıslah yoluyla arttırılması mümkün olup, bu halde arttırılan kısım yönünden tahsil şeklinde hüküm kurulması gerektiği kabul edilmektedir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 13.10.2020 tarih, 2010/9-424 esas, 2010/511 sayılı kararı). Somut olayda davacının bir bölümünü itirazın iptali davasına konu ettiği kıdem tazminatı alacağının kalan kısmını ‘ıslah’ yolu ile talep etmesinde hukuken bir engel bulunmamaktadır. Bu itibarla kısmi davada ıslaha ilişkin ilkeler burada da geçerli kabul edilmelidir. Davacının gerek dava dilekçesi içeriğindeki gerekse ıslah dilekçesine konu ettiği alacağı aynı olup, bu alacak ile ilgili olarak arabuluculuk şartı yerine getirilmiştir. Dava açılmadan önce kıdem tazminatı ile ilgili olarak arabuluculuğa başvuran davacının, ıslaha konu kısım için ayrıca bu yola başvurusu zorunlu değildir. Mahkemece uyuşmazlığa konu olan alacağın kendisi yerine, davanın türüne yönelik değerlendirme yapılarak, ıslah edilen kıdem tazminatı alacağının usulden reddine karar verilmesi açıklanan ilke ve esaslara aykırıdır. Bu halde davacının kıdem tazminatı alacağı yönünden arabuluculuğa başvuru şartını gerçekleştirdiği kabul edilerek, işin esasına yönelik değerlendirme yapılması gerekirken aksi yönde hüküm kurulması hatalı olup, kanun yararına bozma isteğinin bu gerekçe ile yerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç:

Adalet Bakanlığı’nın kanun yararına bozma istemi açıklanan gerekçe ile yerinde görülmele Antalya 5. İş Mahkemesi’nin 29/01/2020 tarih, 2018/632 esas ve 2020/2703 sayılı davacı yönünden kesin nitelikteki kararının sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, dosyanın mahkemesine iadesine, bozma kararının bir örneğinin 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 363. maddesinin 3. fıkrası gereğince Resmî Gazete’de yayınlanması için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü’ne gönderilmesine 02/11/2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.